

Regneverksted #2

Versjon 1.1

Husholdningens tilpasning

Oppgave 3

- Hva mener vi med nytte i konsumentteorien? Forklar forskjellen mellom ordinal og kardinal nytte.
- Hva mener vi med indifferenskurver? Skisser grafisk følgende 3 typer av indifferenskurver:
 - Ordinære indifferenskurver
 - Indifferenskurver for en konsument som konsumerer to goder i et fast forhold (for eksempel en enhet saft og 2 enheter farrisvann)
 - En konsument som liker to goder like godt (for eksempel ferie i Norge og ferie i utlandet)
- Hva mener vi med den marginale substitusjonsbrøk? Bruk de tre typene indifferenskurver fra oppgave 1b) i svaret ditt.
- Hvilke kriterier må være oppfylt for at konsumenten skal oppnå maksimal nytte til en gitt inntekt? Forklar grundig, og illustrer svaret ditt med en figur.
- En konsument, Olava, liker å kose seg på en av byens kafeer. Prisen på et stykke kake er 20 kroner, mens prisen for en kaffe latte er 40 kroner. Budsjettet til Olava er på 160 kroner. Formuler Olavas budsjettbetingelse og illustrer den grafisk i et godediagram. Du skal ha mengden kake langs den horisontale akse og mengden kaffe latte langs den vertikale. Forklar hva budsjettlinjen gir uttrykk for. Finn også et uttrykk for helningen på kurven.
- Hva skjer med budsjettlinjen dersom inntekten reduseres til 120 kroner? Bruk også en figur i forklaringen din.
- Olava har følgende nyttefunksjon: $U = 10x_1^{0.5}x_2^{0.5}$. Her er x lik mengden som konsumeres av henholdsvis gode 1 (kake) og gode 2 (kaffe latte). Hvor mye velger Olava å konsumere av de to godene når priser og inntekt er som i oppgave 1e)? Hva blir nyttenivået i dette tilfellet? Illustrer svaret grafisk.
- Olava hadde egentlig tenkt å kjøpe 2 stykker kake og 3 kaffe latte for sitt budsjett. Hva blir nyttenivået i dette tilfellet? Hvilket råd vil du som samfunnsøkonom gi henne?
- Anta at prisen på kake synker. Forklar kort hva vi mener med inntekt- og substitusjonseffekt i dette tilfellet. Illustrer grafisk.

Fullkommen konkurranse

Oppgave 4

- Markedet for moteklær kan studeres som et frikonkurransemarked. Hva menes med markedsmekanismen og likevekt i dette frikonkurransemarkedet? Illustrer grafisk og knytt forklaringer til den grafiske presentasjonen.
- Blant annet på grunn av koronakrisen, har etterspørselskurven etter moteklær skiftet kraftig innover. Forklar og vis grafisk hvilke konsekvenser dette har for den nye likevekten på markedet.

- c. Anta at markedet midlertidig er ute av likevekt på grunn av etterspørselssvikt. Illustrer ulikevekten grafisk og knytt forklaringer til figuren. Forklar hvordan man kan komme tilbake til likevekt.
- d. Anta at produsentene av moteklær inngår en samarbeidsavtale om å redusere produksjonen. Anta videre at noen av aktørene ikke overholder produksjonsavtalen. Hvordan påvirker dette muligheten til å komme tilbake til likevekt?
- e. Etterspørselskurven på frikonkurransemarkedet er gitt ved følgende uttrykk: $x^d = 20 - p$. Tilbudet er gitt ved $x^s = 3p$. I dette tilfellet angir x mengde og p er lik pris. Finn likevekten i markedet og illustrer svaret ditt grafisk.
- f. Definer og kalkuler produsent- og konsument overskuddet i likevekt. Forklar hvorfor det samfunnsøkonomiske overskuddet maksimeres i dette tilfellet?
- g. Anta at det pålegges en stykkskatt lik 4 kroner per produsert enhet. Finn den nye likevekten.
- h. Hva blir konsument- og produsentoverskuddet i dette tilfellet? Hvilke konsekvenser får skatten for samfunnsøkonomisk overskudd? Forklar og illustrer svaret ditt med beregninger. Hva blir konsument- og produsentoverskuddet i dette tilfellet? Hvilke konsekvenser får skatten for samfunnsøkonomisk overskudd? Forklar og illustrer svaret ditt med beregninger.
- i. Hvem bærer den minste andelen av skattebyrden? Begrunn svaret ditt.
- j. Begrunn hvorfor de totale skatteinntektene ikke er en del av det samfunnsøkonomiske tapet ved skatt.